Ч. 115 Пятниця 26 мая (7 червня) 1895. Рік V.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій години по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостввах на провинциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Що роблять рускі посли у Відни?

Цікаве питанє, не правда? Мабуть відколи Русини стали жити житєм політичним, то ще нікили так пильно не звідували ся, що роблять рускі посли у Відни, ще нікили так пильно не слідили за тим, що они там роблять. Ну, дуже добре, дуже красно! Бодай в тім у нас якийсь поступ, що ми інтересуємо ся роботою наших послів. Але читателї наші певно подумають собі, що на повисше питанє в заголовку довідають ся, що роблять у Відни посли: Романчук, Телїшевский, Мандичевский, Охримович, Підляшецкий. Де-ж там! То не робота тих послів будить таку цїкавість серед Русинів. Ті посли можуть спокійно сидїти як і за давних добрих часів, робити щось або й не робити, бо про них Русинам байдуже; зроблять що — добре, а не зроблять нічого — друге добре. Головна річ в тім, чи такі посли, як Барвіньский і Вахнянин роблять щось і що они роблять. Отсе іменно і найцікавійша та найважнїйша річ. А видко, що бодай одна часть Русинів дуже інтересує ся роботою сих послів і точно та строго їх контролює, бо має у Відни навіть свого надзирателя над ними в особі якогось Поступишина, котрий слідить їх на кождім кроцї і зараз подає звістку про їх роботу до краю. Добре то кажуть, що Русин — то „пізний Іван“. Чому то вже давнійше не було вишукати такого Поступишина, або чому він сам не знайшов ся? — були би ми за кождий раз знали докладно, що роблять у Відни посли Романчук, Телїшевский і другі. Але добре, що бодай тепер Русини інтересують ся трохи більше роботою своїх послів, лиш нехай же кождий Поступишин, котрий бере ся подавати краєви вісти про роботу розвідує ся про но лїпше і доносить правду а відтак нехай однаково трактує всїх послів: нехай н. пр. доносить і о тім, що роблять і такі посли як Романчук і Телїшевский а не лиш сам руский клюб. Бо то не давно той Поступишин з Відня доніс був до „Дїла“, що він не знає, що робить руский клюб послів Ради державної, отже читателї „Дїла“, коли схотять довідати ся, що робить руский клюб у Відни, будуть хиба мусїли довідувати ся про те з „Буковини“. А послїдне число черновецкої „Буковини“ подало під сим взглядом цїкаву допись з Відня під датою 31 мая, в котрій так каже ся:

„Недавно тому сказав дописуватель віденьский „Дїла“, п. Поступишин, що він не знає, що робить клюб руский послів Ради державної? Ми не виноваті тому, що п. Поступишин слабо поінформований в тім напрямі, але можемо запоручити, що клюб руский безперестанно заходить ся коло того, щоби права народу руского, запоручені основними законами державними, з паперу перенести в дїйсність. Тож можу вам донести, що на основі ухвали клюбу з 21 мая с. р. члену его, посли Барвіньский і Вахнянин, постарались о то, що мінїстер справедливости видасть небавом розпорядженє, приписуюче уміщенє руских написий на всїх будинках судових всхідної Галичини. Хто пригадає собі притім ту бурю, яку підняли Італїянцї в Пірано і других місцевостях против написів хорватских, а схоче повірити, що власти краєві наші, т. є. Намістництво враз з Президентом висшого суду краєвого справедливе жаданє послів руских о написи рускі найохотнїйше піддержали, та що і мінїстер для Галичини, Ексц. Яворский, до сего постуляту віднїс ся зовсїм прихильно, — той буде мусїв признати, що відносини польско-рускі в Галичинї стають з кождим днем правильнїйші. Нетерпимість счезає, натомість ростуть вирозуміне і чувство справедливости. А дїє ся то все в наслїдок запроданя справи рускої Полякам через посла Барвіньского і его товаришів, о чім що дня пишуть наші глубоко-полїтичні дневники галицкі.

„Які справи порушено ще на засїданю клюбу послів руских Ради державної — о тім не буду згадувати передчасно, доки справи ті не будуть покінчені. П. Поступишин вибачить нам, що не вдоволимо его цїкавости“.

Отже знайшлась відповідь на повисше питанє бодай про кількох послів. Може тепер п. Поступишин буде ласкав та подасть звістку, що там роблять у Відни посли Романчук і Телїшевский? І то було би також цікаво знати.

Проект нового закона виборчого.

II.

Постанови о утвореню другого відділу в куриї міст і сїл.

§. 1) В наведених в законї з 2 цьвітня 1873 р. клясах виборчих: б) з міст (міста, місточка, місця промислові) з виїмкою Триесту, і в) в громадах сїльских будуть утворені два відділи.

Перший відділ має вибирати припадаюче після наведеного закона на кляси б) і в) виборців число послів і обнимає вже тепер управнених до вибору членів громади, котрі платять що найменше 5 зр. безпосередних подат-

---

5)

Землетрясенє і его причини.

(Дальше.)

Наведені попереду приміри показали нам, як і серед яких обставин проявляють ся землетрясеня; тепер же придивим ся ще коротенько, де они найбільше бувають.

Послїдне землетрясенє в Люблянї займило, як вже звістно, сторони почавши від міста Верони в північній Італїї та Арко в полудневім Тиролї аж поза міста Загреб, Река і Папа на Угорщинї, а закінчило ся аж у Відни. Рівночасно друге землетрясенє, фльорентийске, стояче безперечно з попереднім в звязи, сягнуло від міста Сієни на полудни аж по Верону на півночи. Тут зараз мусимо звернути увагу на то, що оба сї землетрясеня займили простори, де сходить ся кілька великих пасем гір: від полудня гори Апенїни в Італїї, від заходу Альпи, на полудневім всходї гори Красу (Карсту), на всхід від Відня Карпати, а на північ т. зв. чеський масив — ґранітові скали. Люблянське землетрясенє не перше в сих сторонах; оно проявляло ся тут вже звиш 1100 лїт тому назад. Найстарше єсть з 792 р., друге було в 1000 р., трете в 1348 р. Про се послїдне землетрясенє оповідають старі лїтописи, що оно займило було Країну, Каринтию, Австрию, Мораву і Угорщину та тревало без перерви 40 днів і завалило 26 міст. Четверте і найбільше землетрясенє було в 1511 р. До 1691 було ще 12 землетрясень. Опісля аж до 1800 р. не було вже ніяких, аж від сего часу до 1858 р. було знову 32 землетрясень. Відтак настав знову короткий спокій, аж роки 1879 і 1882 зазначили ся знову сильними землетрясенями.

Італїяньскі землетрясеня, можна би сказати, дїлять ся на дві части — одні проявляють ся більше в північній, другі більше в полудневій Італїї, звідки переходять на острови Іскію і Сицилию та сягають аж до Греції. Теперішнє, фльорентийске землетрясенє, о скілько звістно, засягнуло також на грецкі острови Занте і Кефальонію.

За італїяньскими землетрясенями ідуть дальше грецкі, з котрих, як вже було сказано, дельфийске належить до найстарших і найстрашнїйших. Дальше ідуть землетрясеня константинопольскі, котрі розходять ся мало що не по цїлім балканьскім півострові і займають значну часть Малої Азиї. Они з одної сторони стоять у звязи з землетрясенями аж над Червоним морем (в Арабії та Єгиптї, аж по Аден) з другої же сторони, як здає ся, сягають аж до нас над Днїстер, де їх осередком єсть Синьків в повітї залїщицкім, від котрого землетрясенє розходить ся аж поза Улашківцї та Чернівцї й Онут на Буковинї.

Всї ті землетрясеня разом займають один величезний простор, сягаючий від Відня аж по Аден в Червонім мори, від Константинополя аж по Рим. Характеристичною обставиною для сих землетрясень єсть попри звязь їх з високими горами також і близьке сусїдство з морями. На сїм просторі проявляють ся землетрясеня або таки над самими морями, або недалеко від них майже в простім їх продовженю. Море Адрийске н. пр. своїм заливом коло Триесту набирає вже напряму трохи рівнобіжного до гір альпейских. Припустім же, що в сторонах люблянського землетрясеня запалась би земля на цїлім просторі того землетрясеня, то Адрийске море посунулось би тогди певно від Триесту і Венеції аж поза Любляну, а вузким заливом навіть аж по сам Відень. Була би тогди величава катастрофа, страшенна потопа, нагадуюча нам ту сьвітову потопу, яка нам звістна доси лиш із дуже темних переказів глубокої старини і подібна до тої, яка може колись була, коли прірвали ся т. зв. Геркулесові стовпи межи Африкою, а Европою в сторонах Ґібральтару і Цевти. Землетрясеня в полудневій Італїї сягають до моря Тірреньского і Йоньского та до проливу Месеньского. Сильні грецкі землетрясеня бувають над заливом Коринтийским та морем Йоньским і Єґейским. Константинопольске землетрясенє іде понад море Мармара та проливи Босфор і Дарданелї, а землетрясеня в Арабії та Єгиптї понад береги Червоного моря.

Другим місцем землетрясень єсть Пірінейский півостров і сусїдні краї. Землетрясенє в Лїсбонї з 1755 р. далось почути не лиш

ків, взглядно, в краях, в котрих після дотеперішних законних постанов першим двом третинам всїх, після висоти їх річного безпосередного податку упорядкованих членів громад, що мають право вибору в громадї, признане право вибору до сойму, а то в Галичинї, в громадах сїльских, а в Дальмациї і на Буковинї у всїх громадах, — або котрі мають право вибору з титулу законних постанов, що мали значінє, заким ще закон з цьвітня 1873 р. увійшов в житє і доси суть ще правосильні, без взгляду на плату податків.

Другий відділ обнимає всї инші управнені до вибору особи в громадах.

§. 2) До 353 членів, які після дотичних законів мають вибирати ся до Палати послів, приходить ще 47 членів, з котрих 34 вибирають ся в других відділах кляси виборців б) міст і в) громад сїльских, відтак 13, що вибирають ся в маючій утворити ся окремій клясї виборці для робітників убезпечених на случай недуги.

Число послів для других відділів кляс виборців б) і в) розділяє ся на поодинокі королевства і краї коронні; з тих відділів мають вибирати ся:

В Чехах: 2 посли з міст; 5 послів з громад сїльских.
В Дальмациї: 1 посол з обох кляс б) і в) разом.
В Галичинї: 2 посли з кляси б); 6 послів з класи в).
В Долїшній Австриї: 1 посол з кляси б) і 1 посол з кляси в).
В Горїшній Австриї: 1 посол з обох кляс разом.
В Зальцбурзї: 1 посол з обох кляс разом.
В Стириї: 1 посол з кляси б) а 1 з кляси в).
В Каринтиї, Країнї і на Буковинї по одному послови з обох кляс разом.
На Мораві: 1 посол з кляси б) а 2 з кляси в).
На Шлеску, у Форарльберзї, в Істриї, Гориции і Градисцї: по 1 послови з обох кляс разом.
В Тироли: 2 послів з обох клас разом.

З окремої кляси виборців для робітників обезпечених на случай недуги має вибирати ся: В Чехах: 4 послів; — в Дальмациї, Країнї, Істриї, Гориции, Градисцї і в Триестї разом 1 посол; — в Галичинї і на Буковинї разом: 1 посол; — в Долїшній Австриї: 3 посли; в Горїшній Австриї, Зальцбурзї, Тироли і Форарльберзї разом: 1 посол; — в Стириї і Каринтиї разом: 1 посол; на Мораві з вимкою енклав на Шлеску і політичних повітів: Містек, Новий Ічин, Штернберґ і Білоцерков (Вайскірхен): 1 посол; — на Шлеску з моравскими енклявами і політичними повітами: Містек, Нов. Ічин, Штернберґ і Білоцерков: 1 посол.

Розділ маючих вибирати ся після сего членів Палати послів на поодинокі округи виборчі, буде установлений зовсїм окремим законом.

§. 3) Управненим до вибору в сих двох відділах, взглядно в клясї виборчій для робітників, єсть кождий австрийский горожанин, що переступив 24 рік житя, має право розпоряджати собою і відповідає прочим, законом з дня.... установленим вимогам.

§. 4) Вибираними можуть бути всї особи мужеского рода, що мають право австрийского горожаньства бодай від трох лїт, переступили 30 рік житя і або після наведеного закона або після сего мають право вибору, або можуть бути вибирані до сойму.

§. 5) Посли з других відділів кляси виборчої б) і в) вибирають ся в округах чисто міских безпосередно, в прочих округах посередно правиборцями. Посли з курий робітничої вибирають ся вибраними до того виборцями.

§. 6) При виборах до Делеґациї Ради державної вибирають посли з курий робітничої, котрих округ виборчий розтягає ся на кілька країв:

посли з Дальмациї, Країни, Істриї, Горициї і Градиски та з Триесту разом з послами з Країни; — посли з Галичини і Буковини разом з послами з Галичини; — посли з Горїшної Австриї, Зальцбурґа, Тиролю і Форарльберґа разом з послами з Горїшної Австриї; — посли із Стириї і Каринтиї разом з послами із Шлеска та моравских енклям і округів полїтичних: Містек, Нов. Ічин, Штернберґ і Білоцерков разом з послами із Шлеска.

§. 7) Закон сей входить в житє разом з законом з дня .... о змінї і доповненю ординациї виборчої до Ради державної.

Перегляд політичний.

На вчерашнім засїданю Палати послів поставив пос. Брзорад внесене, щоби наради Палати відрочити на так довго, доки комісия для реформи виборчої не виготовить свого справоздання о проєктї реформи підкомітету. По промові президента мінїстрів внесене се відкинено. Відтак вела ся дальше дискусия над реформою податковою, а іменно над податками карними. Під конець засїданя поставив пос. Герольд пильне внесене, жадаюче, щоби правительство зараз заявило, яке становище займе супротив проєкту реформи виборчої, та щоби Палата відрочила свої наради аж до часу, коли правительство дасть в сїй справі пояснення. Внесене се відкинено 83 голосами против 30.

В комісиї для реформи виборчої заявив президент мінїстрів кн. Віндішґрец, що правительство буде підпирати проєкт реформи виборчої і не спротивить ся збільшеню числа послів з кругів робітничих.

З Петербурга доносять, що там пропав десь без слїду директор відділу політичного в департаментї поліциї, Лерхе. Здогадують ся, що его хтось убив з причин політичних.

Войско японьске вступило вже на Формозу і зараз в першім початку стрітило сильний опір хіньских республиканів під Келюнґ. Японцї побили однакож Хінців і ті розбігли ся з великими стратами.

Новинки.

Львів дня 6 червня 1895.

— **Конкурси.** Ректорат львівскої політехніки оголосив конкурс на посади асистентів при катедрах водного будівництва, будови зелїзниць і тунелїв. Річне винагороджене 600 зр. Подання треба вносити до 25 червна с. р.

— **194-та читальня „Просьвіти“** завязує ся в Хащові, турчаньского повіта, заходами місцевого пароха о. Теодора Бориса.

— **Іспит дяківский.** З Станїславова пишуть нам: Ученики, що були на курсї науки дяківства у п. Іґн. Полотнюка, управителя катедрального хору в Станїславові, приступили дня 31 мая с. р. до кваліфікацийного іспиту. Конситорскі сьвідоцтва одержали слїдуючі кандидати: 1) Микола Калитчук з Княгинина, станїславівского

в самій Портуґалії, але також і в Іспанії а певно також і в других сусїдних краях хоч о тім, немаємо докладних вістий. Оно сягнуло тогди аж по острів Мадейру, по Мадрид і Кадіз в Іспанії а відтак через Францию, Бельґію і Голяндию понеслось аж до Данії а другим боком засягнуло аж до Анґлії та Ірляндиї. Лиш тогдїшні часи тому виноваті, що про розміри сего землетрясеня так мало звістно і певно як би не то, що оно в одній хвили збурило одно із найбільших і найбільше торговельних міст, то ми би про него таки майже нічого не знали. Се друге місце землетрясень сягає ще дальше, бо аж до Нїмеччини поза Рен та до полудневих сторін Швециї і Норвеґії.

Инші сторони великих землетрясень стоять вже в певній звязи з огнистими горами. До таких місць належать: Сундайскі, Филїпиньскі та Японьскі острови, середна Америка і західні береги полудневої Америки а тут особливо краї Чілї і Перу.

Не можна однакож сказати, щоби ті землетрясеня були найсильнїйші і найстрашнїйші, котрі займають найбільші простори. Калябрийске землетрясене з 1783 р., підчас котрого згинуло 20.000 людий, наробило шкоди лиш на просторі обнимаючім півшеста квадратових миль, а земля трясла ся лиш не дуже далеко від оседка трясеня. Противно же було підчас землетрясеня в Белюно 1873 р.; землетрясене наробило шкоди лиш на одну квадратову милю, а трясене землї було чути на 45.000 квадр. миль. Землетрясене на острові Іскія в марті 1880, котре розвалило цїле місто Касамічіоля, було чути лиш на сїм острові. З другої же сторони не дасть ся і то заперечити, що декотрі землетрясеня, що дають ся дуже сильно почути, потрясають майже таки цїлою масою землї. На звіздарни в Пулкові коло Петербурга зроблено іменно то спостережене, що коли трясла ся земля в полудневій Америцї, то дало ся то почути аж в тій звіздарни. При помочи дуже докладних приладів до означення землетрясень, можна силу їх навіть дуже далеко від оседка почути. Коли в липню 1889 р. було землетрясене в Японї, то его було чути аж в Почдамі і Вільгельмсгафенї в Нїмеччинї, де були уставлені дотичні прилади. При тім показала ся ще й слїдуюча цїкава і дуже важна річ:

Прилад в Почдамі показав землетрясене в 67 мінутах по першім ударі в Японї в містї Кумамото. Трясене землї несло ся отже звідси просто на захід через цїлу Азию і всхідну Европу та перебігло в тім часї 8.860 кільометрів. То саме землетрясене далось почути у Вільгельмсгафенї аж в 225 мінут, значить ся, майже в чотири години. Оно понеслось було на всхід через море до Америки, а звідси знов через море і перебігло 31.140 кільометрів дороги. З того обчислено, що скорість, з якою несло ся землетрясене в одну і другу сторону, була трохи більша як 2 кільометри на секунду. Таку саму скорість мало землетрясене з цьвітня того-ж самого року в Японї, а при инших землетрясенях обчислено, що скорість їх виносила 3 кільометри на секунду. Дальше показало ся, що чим сильнїйший був удар, тим і більша була скорість землетрясеня і що землетрясене несе ся скорше через тверде, густе камінє, як пухкою землею. Многі досьвіди поучили, що при великих вибухах пороху трясене в пісковім камени несе ся з скоростию 1 кільометра на секунду, а в твердім і густім ґранїтї робить півтретя до 3 кільометрів на секунду. Отже позаяк прилади до означуваня землетрясень, або т. зв. сейзмометри, показують скорість землетрясень більше менше звиж 2 кільометри на секунду, то можна з того вносити, що глубоко в земли, у спідних еї верствах, єсть твердий камінь, ґранїт. Придумувано також всїлякі способи, щоби обчислити, з якої глубини виходить землетрясене, але всї ті способи показались доси недостаточними, а при тім й трудно при якім землетрясеню зараз підчас самого удару робити які спостереженя. То лиш можна сказати, що місце в глубинї землї, звідки виходить землетрясене, не єсть дуже глубоке; оно єсть дуже близько верха землї і находить ся мабуть в твердім каміню. Загально обчисляють, що причина землетрясень лежить не глубше як на яких 40 до 50 кільометрів, отже 5 до 6 миль в глубинї землї і то, як вже сказано, в твердім каміню.

Щоби ту причину близше розслїдити, треба ще придивити ся слїдуючим обставинам. Передовсїм якого рода суть удари, що виходять зпід землї, як они несуть ся звідтам і що викликують. Осередок землетрясеня єсть очевидно за кождий раз не на поверхни землї, але десь в еї глубинї. Звідтам може він іти простїсенько в гору і тогди буває найсильнїйший. Місце, де той удар дає ся почути на поверхни землї називає ся **верхосередком** і там бувають найстрашнїйші наслїдки такого удару. Землетрясене, що походить від такого простісенького удару називає ся **підкидаючим**. Підчас землетрясеня в Калябриї підкидало цїлими домами високо в гору і они спадали знов в то саме місце без великого ушкодженя, підчас коли другими викинуло разом з фундаментами

повіта; 2) Іван Дуда з Верхнї, калуского повіта і 3) Онуфрий Бодвар з Глустого, заліщицкого повіта. Один кандидат одержав поправку.

— Заряд монастира СС. Василиянок в Яворові надіслав нам отсе письмо з просьбою о уміщене: „Маємо честь подякувати Хв. товариству „Просьвіта“ за щедрий дар в книжках для нашої бібліотеки шкільної. Дай Боже, щоби се добродійне дїло найшло більше наслїдувателїв. — Заряд монастиря ч. св. Василия Вел. в Яворові“.

— З під Белза пишуть нам: Дня 4 с. м. побігла в Острові 12-лїтна дївчина Петронеля Балаєвич до поблизької ріки Солокії, щоби собі випрати хустину на голову. На нещасте поховзла ся і упала до ріки, а не уміючи плавати потонула. Дивна річ, що тутешні люди, виховані над рікою, не мали відваги скочити за дївчиною, котра майже в їх очах погибла, а навіть сам отець заломив руки і глядїв на смерть дочки, бо вода в тім місци глубока і нїхто плавати не уміє. Дармо відтак глядали гаками за дївчиною і човном перепливали вздовж цїлою рікою; тїла нещастної не найдено.

— Пригоди на провинциї. Зелїзничий поїзд, їдучий з Бучача до Чорткова, переїхав зарібника Винкентия Кожушка, що пяний переходив з Бучача до Пагірянки. — Один мазурский робітник з Клечи долїшної, вадовицкого повіта, перебува ючи в Липині (в Прусах) на роботі, украв з тамошної фабрики три динамітні набої. Він приніс їх до Клечи і коли тут ішов в лїс на роботу, забрав їх з собою. В полудне, коли жінка принесла єму обід, він хотячи єї жартом настрашити, ударив в набої сокирою. Набої зараз вибухли і відорвали неосторожному робітникови всї пальцї лївої руки та скалїчили єму ногу. — Блискавичний поїзд, що ішов з Кракова до Львова, переїхав на смерть господаря з Подлївки, Матія Вітка, котрий хотїв перебігти півперек зелїзничого шляху. — В селї Кшиж, тарнівского повіта, повісив ся пенсионований старший стражник скарбовий Фр. Зарицкий з Тарнова з причини незгоди в родинї.

— Огнї. В Тисьменици погорів сими днями братский дім з господарскими будинками і кілька домів в сусїдстві. — Про огонь, який навістив дня 18 мая Вишнївчик, золочівского повіта, пишуть: До пів години погоріло 46 загород і мешкане на фільварку гр. Потоцкого. Першу поміч подав повітовий видїл, котрий роздав погорільцям 200 зр., а також директор лїсів гр. Потоцкого Йосиф Ґранд, розділивши зібрану в Чернелици запомогу, пів кірця збіжа, 48 штук біля і 5 зр. 57 кр. готівкою. Для удїленя дальшої помочи завязав ся комітет, до котрого війшли: о. Іван Степанів яко голова, Йосиф Ґранд, Павло Олїйник і ще кілька місцевих селян. Комітет старає ся придбати запомогу для погорільцїв, а прочих, котрих оминуло се нещасте, намавляє до асекурованя, бо на 48 загород погорівших, було ледво 7 асекурованих.

— Як люди самі себе затроюють. Від якогось часу селяни в Галичинї — пише одна газета — а особливо на Мазурах зачали заживати каплї т. зв. анодини, котру давнїйше приписували лїкарі до заживаня на цукрі в малій скількости на біль жолудка. Анодина єсть мішаниною етеру з спіритусом має побуджуючі прикмети, але заживана в більшій скількости стає просто отрую. Она нищить нерви, викликує дрожанє рук і ніг, занепокоєнє, відбирає апетит, ослаблює і обезсилює. Часте єї уживанє переходить легко в наліг, подібно як пите горівки і уживанє опіюм або морфіни, так, що чоловік, котрий поволи привик до анодини, не може вже пізнїйше без неї обійти ся. Отже єсть се страшна небезпечність, котра може довести до руїни цїлі родини і поколїня. Помимо заборон виданих аптикам від ц. к. Намістництва ще 1883 року, щоби не продавано сеї отруї инакше, як лише за лїкарскими рецептами, найшли ся несовістні шинкарі, котрі примішують анодину до горівки, аби в той спосіб піднести єї силу і продають таку мішанину публично. При сегорічнім поборі до войска в Тарнові замічено богато молодих людий пяних і запоморочених горівкою змішаною з анодиною, отже власти вдали ся в сю справу, зарядили ревізию по шинках і позабирали значні припаси анодини, а несовістних шинкарів віддали судам до покараня.

— Експльозия в фабрицї пороху. В суботу пополудни лучило ся величезне нещасте в Фелїксдорфі коло Відня. В фабрицї пороху, в будинку, де деревляні молотки розбивають груди пороху на порох дрібний, наступила експльозия, котрої жертвою упало шестеро людий: 4 жінки і 2 мужчини, що були в тім будинку при роботї. В будинку було 200—300 кільоґрамів пороху, то-ж експльозия була така сильна, що рознесла будинок до крихти, так, що нема й слїду, де він стояв. Людий порозривало на дрібні кусники і ледви до вечера здужано їх позбирати. Одну голову найдено аж 4 кільометри від місця катастрофи. Причиною нещастя була мабуть неосторожність робітників.

— Процес о обманьство розпочав ся передвчера перед судом присяжних у Львові против Мойсея Доненґірша, пекаря з Янова і его жінки Хани. Дня 24-го сїчня 1894 р. прибули они до Львова і взявши з собою покутних писарів, пішли до нотаря, де Хана Доненґірш, представивши ся яко Хана Фунд, подарувала свому мужови 600 зр., позволивши інтабулювати сю суму на реальности Хани Фунд. Правдива Фунд, дізнавши ся о обманьстві передала справу прокураториї, помимо того, що Мойсей Доненґірш вернув їй ще перед тим 600 зр.

— Померли: Др. Вільгельм Лежаньский, радник суду краєвого у Львові, в 58-ім роцї житя; — о. Михайло Борисикевич, парох Зарваници в Цьвітовій коло Бучача, отець звістного лїкаря і професора унїверситету в Градци, в 81 роцї житя; — о. Евгеній Павлусевич, парох Побука, болехівского деканата, в 45-ім роцї житя і 20-тім сьвященьства.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Відень 6 червня. Вчера лютила ся тут страшна буря, котра тревала аж до 1 години в ночи.

Льондон 6 червня. Японцї заняли Формозу і зробили конець хіньскій републицї.

Париж 6 червня. Французска армія на Мадаґаскарі переступила ріку Каморо і єсть вже на дорозї до міста Ампарібе.

в гору і розсипало їх зовсїм як коли-б їх хто порохом висадив у воздух. Підчас землетрясеня в Ріобамба в 1797 р. кинуло трупами убитих людий так сильно і так високо в гору, що аж викинуло їх поза потік на горб кілька сот стіп високий. Розповідають також, що підчас землетрясеня в Чілї 1837 р. викинуло із землї стовп, що був закопаний на 10 стіп глубоко, а викинуло его так простїсенько в гору, що навіть яма не засипалась. Такі землетрясеня суть досить рідкі але нераз дають ся почути і кораблям на мори. Кораблї, зачинають тогди хитати ся, машти на них дрожать, а при сильнїйших ударах підкидає людьми і тяжшими предметами на кораблі. Підчас одного такого землетрясеня на мори недалеко берегів Малої Азиї підкинуло француским кораблем простїсенько в гору так сильно, що цїлий корабель затріщав, і в першій хвили здавало ся, що він розлетить ся на дрібні кусні. При таких случаях не конче мусить зараз утворити ся на мори гора з води, хоч в деяких, але рідких случаях і так бувало. Спостережено, що підчас такого землетрясеня вода з боків коло корабля перевертала ся як би кипіла та що підкидало нею на яких 12 або 15 стіп високо. Підчас землетрясеня на мори 9 мая 1877 р. зробилась була величезна гора з води і підняла корабель „Джон Ельдер“ високо в гору. По боках корабля утворилась була глубока пропасть, а шруба корабля видобута так нагло з води свистала у воздусї. Відтак перехилив ся корабель на перед і з величезним лоскотом упав з водної гори у пропасть під нею.

Коли удари, що виходять з осередка землетрясеня не ідуть простїсенько до гори лиш розходять ся косо від него, то викликують верх землї филясте трясеня подібне до того, як несуть ся филї на водї. Оно буває тогди на верхосередку сильнїйше і проявляєсь тим що пересуває землю і предмети на нїй стоячі. По тім, з котрої сторони пукають або валять ся доми, видко, куди ішло таке землетрясенє. Близько моря вода в таким случаю відходить далеко від берегів а відтак вертає величезною горою назад. Межи підкидаючим а филястим землетрясенєм не можна поставити границї, бо не можна сказати, де і коли перше кінчить ся а зачинає ся друге. Оба ті землетрясеня суть наслїдками одної і тої самої причини, а цїла ріжниця лиш в тім, в якім напрямі і з якою силою та причина дїлає.

Давнїйше думано, що єсть ще третий рід землетрясеня т. зв. вировате. Найлїпший і найбільше звістний примір такого землетрясеня дала нам Калябрия в 1783 р. В Сан Стефано дель Боско стояли перед монастирем сьв. Бруна два камінні обеліски (чотирогранно-кінчасті стовпи). Они були зложені з трох, один на другім стоячих каменїв і стояли на камінній підставі. Підчас землетрясеня камінні підстави остались на місци, але стовпи на них зрушили ся; добре перед тим припасовані каменї стовпа порозскакували ся і попересували ся так як коли-б їх хтось пообертав.

(Дальше буде).

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1895 після середно-европ. год

Відходять до

	Поспішні			Особові			
Кракова	8·40	2·50	11·	4·55	10·25	6·45	—
Підволочиск	—	1·56	5·46	—	9·50	10·20	—
Підвол. з Підзам.	—	2·10	6·	—	10·14	10·44	—
Черновець	6·15	—	—	10·30	2·40	—	—
Черновець що понедїлка	—	—	—	10·35	—	—	—
Стрия	—	—	—	5·25	9·33	—	7·38
Сколього і Стрия	—	—	—	—	—	3·00	—
Белзця				9·15	7·10		

Приходять з

Кракова	1·22	5·10	8·40	7·00	9·06	9·00	—
Підволочиск	2·25	10·00	—	8·25	5·00	—	—
Підвол. з Підзам.	2·13	9·44	—	8·12	4·33	—	—
Черновець	9·50	—	—	1·32	7·37	—	—
Черновець що понедїлка	—	—	—	6·17	—	—	—
Стрия	—	—	—	12·05	8·10	1·42	—
Сколього і Стрия	—	—	—	9·16	—	—	—
Белзця				8·00	4·40		

Поїзд блискавичний зі Львова 8·40 рано, в Кракові 1·48 по полудни, у Відни 8·56 вечер.

Поїзд блискавичний до Львова 8·40 вечер, з Кракова 2·04 по полудни, з Відня 7·04 рано.

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

Поїзди особові зі Львова відходять до Брухович (від 12 мая до 10 вересня в будні дни) 3·20;

Брухович (від 12 мая до 10 вересня в недїлї і сьвята) 2·26;

Зимної-води (від 12 мая до 10 вересня) 3·45.

До Львова приходять з Брухович (від 12 мая до 10 вересня включно) 8·25.

Час подаємо після годинника середно-европейского; він ріжнить ся о 36 мінут від львівского: коли на зелїзници 12 год. то на львівскім годиннику 12 год. і 36 мін.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.